

en dierornamentiek, die hun toepassing vooral vonden op gebruiksvoorwerpen. Het is nijverheids- en sierkunst. Van zuivere kunst schijnt slechts weinig over. Het vele goud en siergesteente, van welks gebruik men het best een indruk krijgt uit de votief-kroon van den westgotenkoning Recceswinth († 650) (afb. 4, midden) wijst op de sfeer, waarin deze kunst gebloeid heeft. Het lijdt geen twijfel, of alleen het koningsgeslacht — dat immers identiek was met het rijkste — kon zich zulke weelde veroorloven, alleen koninginnen en koningsdochters zulke spelden en gordelgespen dragen, alleen koningen hun zonden boeten door het schenken van zulke kerksieraden. De oud-germaansche cultuur — bij het epos is het niet anders — is een hofcultuur; in de groote houten gebouwen der koningspaltsen of in de pronktenten der slagvelden hoort zij thuis. Daar, waar de koningen recht spraken, raad hielden of gastmalen vierden met hun gevolgschap:

„Ik zag in den zomer / bij zonsondergang
De gevolgschap waken / wenschloos genoeglijk
De edelen dronken / hun eel zwijsend
Knorrend echter / het eelvat stond”.

Haar skalden, zoo goed als haar goud- en wapensmeden waren hovelingen, door landbezit van groven handenarbeid vrijgesteld, maar afhankelijk van den gunst der vorsten, tot wier gevolgschap zij behoorden. Een enkelen maal hooren wij nog iets van hun positie: een latijnsche bron uit de 5de eeuw vertelt van germaansche goudsmeden aan het hof van de rugische koningsfamilie; van het Wielandslied is een goudsmid de held; en de „vita” van S. Eligius verhaalt van de landschenking aan dezen goudsmid — schutspatroon zijner vakgenooten — door den Franken-koning Dagobert († 625), terwijl het nog aan het hof van den Engelschen koning Eadgar († 975) niet anders moet zijn toegegaan.

„Eén is fijnzinnend, één bij uitstek kundig
Van goud en van gemmen, als hem de vorst gebiedt
Zich ten roem een kleinood te smeden.”

Zoo prijst een angelsaksisch lied den hofgoudsmid, wien het intusschen eender vergaan kan zijn als den eveneens angelsaksischen hofdichter Deor, die ons zijn klacht bewaarde:

„Dit van mijzelf / zeggen wil ik
Dat ik eens was geheeten / de edele zanger
Van den vorstelijken heer / Toen heette ik Deor.
Ik ben vele winters / gevolgsman geweest
Des goedgunstigen heeren / tot Horand nu
De liedkrachtige man / het landgoed kreeg
Dat de edele beschermheer / eens mij liet,
Ging alles voorbij / dan dit wel ook!”